

Sygn. akt II Ca 299/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Jarosław Gołębiowski
Sędziowie	SSA w SO Arkadiusz Lisiecki (spr.) SSR del. Wioletta Krawczyk
Protokolant	st. sekr. sąd. Beata Gosławska

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa Skarbu Państwa - Reprezentowanego przez (...)

przeciwko Przedsiębiorstwu (...) Sp. z o.o.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb.

z dnia 14 grudnia 2015 roku, sygn. akt I C 1390/15

oddala apelację i zasądza od powoda Skarbu Państwa - Reprezentowanego przez (...) na rzecz pozwanego Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w P. kwotę 1.200 (jeden tysiąc dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

SSO Jarosław Gołębiowski

SSA w SO Arkadiusz Lisiecki SSR Wioletta Krawczyk

Na oryginale właściwe podpisy

Sygn. akt II Ca 299/16

UZASADNIENIE

Powód Skarb Państwa reprezentowany przez (...) przeciwko Przedsiębiorstwu (...) Spółka z o.o. w P. wnosił o zasądzenie kwoty 27690,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 04.04.2015 r tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości.

Pozwany wnosilo oddalenie powództwa.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim oddalił powództwo oraz zasądził od powoda Skarbu Państwa reprezentowanego przez (...) na rzecz pozwanego Przedsiębiorstwa (...) Spółka z o.o. wP. kwotę 2 417,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego.

W dniu 18 grudnia 1991 r. została zawarta umowa pomiędzy Wojewodą (...) a (...) z siedzibą wP., której przedmiotem było określenie praw i obowiązków stron w związku z wnioskiem (...) z dnia 06 grudnia 1991 r. o koncesję na wydobywanie kruszywa naturalnego ze złoża (...), gmina T..

Strony ustaliły, że koncesja będzie wydana na okres 5 lat z możliwością jej przedłużenia.

Dnia 03 sierpnia 1992 r. Wojewoda (...) udzielił Przedsiębiorstwu (...) z siedzibą w P.(Wnioskodawcy) koncesji na wydobywanie kruszywa naturalnego ze złoża (...) w granicach złoża udokumentowanego kartą rejestracyjną zatwierdzoną przez Dyrektora Wydziału (...)w P.decyzją z dnia 30 września 1981 r., znak: (...) na warunkach określonych w umowie zawartej w dniu 18 grudnia 1991 r. pomiędzy Wojewodą P. a Wnioskodawcą.

Koncesja została wydana na okres 5 lat.

Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą w P.zostało przekształcone w Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o.” z siedzibą w P.

Decyzją z dnia 24 lutego 2012 r. (...), za zgodą pozwanego, zmienił decyzję (...)z dnia 16 maja 2007 r., znak: (...) zezwalającą na odzysk odpadów poprzez wykorzystanie odpadów w procesie (...) do likwidacji i rekultywacji wyrobiska po eksploatacji złoża kruszywa naturalnego /piaski, żwiry/ ze złoża (...) w miejscowości G., gmina T., określając nowy termin obowiązywania decyzji do dnia 16 maja 2017 r.

Decyzją z dnia 26 marca 2013 r. Marszałek Województwa(...)stwierdził wygaśnięcie koncesji nr (...) Wojewody (...) z dnia 03 sierpnia 1992 r. na wydobywanie kruszywa naturalnego ze złoża (...), położonego w miejscowości G., gmina T., powiat (...) wschodni, w granicach obszaru i terenu górniczego (...) wyznaczonego przez tegoż Wojewodę decyzją z dnia 20 lipca 1995 r., a następnie zmienioną decyzją Wojewody (...) z dnia 02 września 1997 r. Tym samym zniesiony został obszar i teren górniczy o nazwie (...).

Wygaśnięcie koncesji nie zwalniało pozwanego z wykonania obowiązków dotyczących ochrony środowiska i likwidacji zakładu górniczego.

Zakres i sposób wykonania w/w obowiązków ustalono w planie ruchu likwidowanego zakładu górniczego zgodnie z art. 108 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2011 r., Nr 163, poz. 981, z późn. zm.).

Postanowieniem z dnia 05 września 2013 r. Burmistrz Miasta T. zaopiniował pozytywnie przedłożony plan ruchu likwidowanego zakładu górniczego kopalni odkrywkowej (...) na okres od dnia 01 września 2013 r. do dnia 25 marca 2018 r.

Decyzją z dnia 12 września 2013 r. Dyrektor (...) Urzędu (...)w K. zatwierdził plan likwidowanego zakładu górniczego kopalni (...) sporządzonego na okres od dnia 01 września 2013 r. do dnia 25 marca 2018 r.

Działki o numerach w ewidencji gruntów (...) są własnością powoda - Skarbu Państwa.

Dla działki o numerze w ewidencji gruntów (...), dla której w VI Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim urządzona jest księga wieczysta KW nr (...), sposób z jej korzystania określono jako (...).

Dla działki o numerze w ewidencji gruntów (...), dla której w VI Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim urządzona jest księga wieczysta KW nr (...), sposób z jej korzystania określono jako (...).

Dla działki o numerze w ewidencji gruntów (...), dla której w VI Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim urządzona jest księga wieczysta KW nr (...), sposób z jej korzystania określono jako (...).

Dla działki o numerze w ewidencji gruntów (...), dla której w VI Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim urządzona jest księga wieczysta KW nr (...), sposób z jej korzystania określono jako (...).

Dla działki o numerze w ewidencji gruntów (...), dla której w VI Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim urządzona jest księga wieczysta KW nr (...), sposób z jej korzystania określono jako (...).

Dla działki o numerze w ewidencji gruntów (...), dla której w VI Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim urządzona jest księga wieczysta KW nr (...), sposób z jej korzystania określono jako (...).

Dla działki o numerze w ewidencji gruntów (...), dla której w VI Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim urządzona jest księga wieczysta KW nr (...), sposób z jej korzystania określono jako (...).

Pozwany posiadał koncesję na wydobycie kruszywa naturalnego ze złoża (...) do dnia 31 grudnia 2012 r.

Mając tak poczynione ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy uznał, że roszczenie powoda jako bezzasadne podlega oddaleniu.

Sąd Rejonowy podkreślił, że roszczenie o wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy jest uwarunkowane przede wszystkim ziszczeniem się przesłanki uzasadniającej roszczenie windykacyjne, czyli posiadaniem bez tytułu prawnego.

W ocenie tego Sądu, powód nie udowodnił swojego roszczenia zarówno co do zasady, jak i co do wysokości.

Bezspornym było, iż pozwany otrzymał koncesję na wydobycie kruszywa naturalnego ze złoża (...) do dnia 31 grudnia 2012 r. Zdaniem powoda, w późniejszym okresie pozwany „korzystał” z nieruchomości składającej się z działek oznaczonych w ewidencji gruntów numerami: (...) bez jakiegokolwiek tytułu prawnego, za co powinien zapłacić stronie powodowej wynagrodzenie tytułem bezumownego korzystania z nieruchomości.

Należy zauważyć, że decyzją z dnia 26 marca 2013 r. Marszałek Województwa(...)stwierdził wygaśnięcie koncesji nr (...) Wojewody (...) z dnia 03 sierpnia 1992 r. na wydobywanie kruszywa naturalnego ze złoża (...), co nie zwalniało jednak pozwanego z wykonania obowiązków dotyczących ochrony środowiska i likwidacji zakładu górniczego. Ponadto, decyzją z dnia 24 lutego 2012 r. (...), za zgodą pozwanego, zmienił decyzję (...) z dnia 16 maja 2007 r., znak: (...)zezwalającą na odzysk odpadów poprzez wykorzystanie odpadów w procesie (...) do likwidacji i rekultywacji wyrobiska po eksploatacji złoża kruszywa naturalnego /piaski, żwir/ ze złoża (...) w miejscowości G., gmina T., określając nowy termin obowiązywania decyzji do dnia 16 maja 2017 r.

Nie ulega więc wątpliwości, że pozwany posiadał tytuł prawny do władania przedmiotową nieruchomością, co więcej, miał obowiązek jej rekultywacji (a więc przywrócenia zniszczonym terenom ich pierwotnego charakteru), co z kolei nie oznacza, że z niej korzystał. W języku polskim słowo „korzysta” rozumiane jest bowiem jako „odnosić, osiągać korzyści, mieć pożytek, ciągnąć zysk z czego; użytkować, wyzyskiwać co, używać czego”. Zdaniem Sądu I instancji, nie sposób więc uznać ażeby pozwany czerpał korzyść z prac prowadzących do przywrócenia stanu poprzedniego nieruchomości, przy których to pracach (np. w postaci zasypywania dziur, sadzenia roślin) niewątpliwie używano maszyn, zatrudniano pracowników (a więc wiązało się to z ponoszeniem przez pozwanego wydatków, a nie z osiąganiem zysku).

Powód podnosił, iż skutek „korzystania” przez pozwanego z przedmiotowej nieruchomości nie mogła ona być przedmiotem najmu lub dzierżawy. Należy wszakże podkreślić, że zgodnie z treścią ksiąg wieczystych, sposób korzystania ze wszystkich działek wchodzących w skład tej nieruchomości określono jako (...) lub (...). Powód nie wykazał jaką korzyść mógłby uzyskać z nieruchomości, która znajdowała się w stanie wymagającym jej rekultywacji i który to obowiązek, co należy ponownie podkreślić, spoczywał na stronie pozwanej.

Sąd Rejonowy oddalił wniosek pełnomocnika powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu wyceny nieruchomości, gdyż roszczenie będące przedmiotem niniejszego postępowania było bezzasadne. Na marginesie wskazać należy, że pełnomocnik strony powodowej nie zgłosił na tę okoliczność zastrzeżenia w trybie art. 162 k.p.c. Co znamienne, kwota dochodzona przez Skarb Państwa - reprezentowany przez (...) nie posiadała jakiegokolwiek realnej podstawy i powód nie uzasadnił jej wysokości.

Z tych względów Sąd Rejonowy powództwo oddalił.

W zakresie kosztów postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., tj. w myśl zasady finansowej odpowiedzialności stron za wynik procesu. Sąd meriti zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2.417,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Na kwotę tę składały się: wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego - 2.400,00 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa - 17,00 zł.

Pełnomocnik powoda zaskarżył wyrok w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił obrazę przepisu prawa materialnego:

a) art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze w zw. z art. 224 § 2 k.c. i art. 225 k.c. poprzez ich nie zastosowanie, a w konsekwencji wadliwą ocenę prawną, że pozwany może korzystać z cudzej nieruchomości bez wynagrodzenia dla właściciela nieruchomości.

b) art. 129 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze w związku z art. 22 ustawy z dnia 3 lutego 1995r. O ochronie gruntów rolnych i leśnych, poprzez ich błędną interpretację polegającą na wadliwej ocenie prawnej, iż wydanie przez organy administracji geologiczno-górniczej decyzji administracyjnej, na mocy której zatwierdzono pozwanemu plan ruchu likwidowanego zakładu górniczego, położonego na terenie nieruchomości Skarbu Państwa oraz na mocy której na pozwanego nałożono obowiązek rekultywacji wyrobiska dają pozwanemu tytuł cywilnoprawny do nieruchomości i zwalniają z obowiązku zapłaty odszkodowania na rzecz właściciela terenu, zaś utrata możliwości korzystania przez pozwanego z gruntów rolnych i dróg dojazdowych (nie będących drogami publicznymi) nie oznacza poniesienia szkody odpowiadającej dochodom, jakie właściciel gruntu mógłby uzyskać w przypadku wydzierżawienia tych gruntów zgodnie z ich przeznaczeniem.

Wskazując na powyższe wnosił o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Piotrkowie Trybunalskim wraz z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania.

Pełnomocnik pozwanego wnosił o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów procesu za II instancję.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje: apelacja nie jest uzasadniona.

W ocenie Sądu II instancji nie ma racji autor apelacji, kiedy zarzuca Sądowi meriti obrazę przepisów prawa materialnego szczegółowo w niej wskazanych.

Z poczynionych przez Sąd Rejonowy prawidłowo ustaleń faktycznych wynika, że pozwany posiada przedmiotowe nieruchomości na podstawie tytułu prawnego. Pozwany otrzymał bowiem koncesję na wydobywanie kruszywa naturalnego ze spornych gruntów do dnia 31.12.2012 r., co nie zwalniało go z wykonania obowiązków dotyczących ochrony środowiska i likwidacji zakładu górniczego. Decyzją strony powodowej termin likwidacji i zakończenia rekultywacji tego terenu określono do dnia 25.03.2018 r. Zatem prawidłowo wywiódł Sąd I instancji, że strona pozwana posiada tytuł prawny do władania przedmiotową nieruchomością.

Przepis art. 18 ust 1 ustawy z dnia 09.06.2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze stanowi jedynie, że korzystanie przez przedsiębiorcę z cudzej nieruchomości następuje za wynagrodzeniem. W niniejszej sprawie mamy obecnie do czynienia nie z korzystaniem ale z prowadzeniem tzw. rekultywacji nieruchomości. Jak to słusznie podniósł w swym uzasadnieniu Sąd I instancji przez korzystanie rozumie się osiągnięcie korzyści, pożytków i zysków z rzeczy.

Powszechnie zaś wiadomym jest, że likwidacja zakładu wydobywczego oraz rekultywacja gruntu polega no ponoszeniu wydatków przez przedsiębiorcę.

W tym stanie rzeczy nie można podzielić poglądu autora apelacji, że pozwana czerpie z faktu władaniem rekultywowanym gruntem korzyści.

Nie można dalej czynić zarzutu Sądowi I instancji obraży przepisu art. 129 ust 3 ustawy Prawo geologiczne i górnicze, który stanowi, że do likwidacji zakładu górniczego stosuje się odpowiednio przepisy o ruchu zakładu górniczego oraz art. 22 ustawy z dnia 03.02.1995 r. – o ochronie gruntów rolnych i leśnych, który określa przedmiot decyzji.

Na marginesie zauważyć należy, że w w/w decyzjach administracyjnych nie ustalono w ogóle wynagrodzenia jakie strona pozwana ma ponosić w związku z likwidacją zakładu i rekultywacją przedmiotowego gruntu.

Przepisy zaś art. 224 k.c. i art. 225 k.c. dają prawo właścicielowi domagania się wynagrodzenia od osoby, która posiada rzecz bez tytułu prawnego. Zatem w ocenie Sądu II instancji zasadnie wywiódł Sąd meriti, że w sprawie niniejszej skoro pozwany posiada nieruchomości na podstawie ważnego tytułu prawnego, to brak jest podstaw prawnych do uwzględnienia powództwa.

W tym stanie rzeczy apelacja nie jest zasadna i dlatego z mocy art. 385 k.p.c. podlega oddaleniu.

Z uwagi na wynik sprawy na podstawie art. 98 k.p.c. zasądono od powoda na rzecz pozwanego zwrot kosztów procesu w kwocie 1200,00 zł. Na zasądzoną kwotę składa się wysokość wynagrodzenia należnego pełnomocnikowi pozwanego ustalona na podstawie § 10 ust.1 pkt 1 w związku z § 2 pkt 4 i § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804).

SSO Jarosław Gołębiowski

SSA w SO Arkadiusz Lisiecki SSR Wioletta Krawczyk

Na oryginale właściwe podpisy